

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: I. H.
st. přísl. X
pobytem X

proti

žalované: Policie České republiky,
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina,
odbor cizinecké policie
sídlem Wolkerova 4448f/37, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 1. 2021, č. j. KRPJ-131383-36/ČJ-2020-160022-SV,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce se svou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 4. 1. 2021, č. j. KRPJ-131383-36/ČJ-

2020-160022-SV (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále též „napadené rozhodnutí“). Doba zajištění žalobce byla podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovena na 60 dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobce, tj. ode dne 4. 1. 2021. Důvodem pro zajištění bylo, že existovalo nebezpečí, že by žalobce mohl mařit či ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, a to zejména, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit, resp. byl takový úmysl patrný z jeho jednání.

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná v první řadě odkázala na právní úpravu obsaženou v ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) a § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
3. Dále žalovaná shrnula zjištěný skutkový stav a uvedla, že žalobce svévolně vstoupil v úkrytu na území ČR, bez cestovního dokladu a bez víza či jiného oprávnění k pobytu, což bylo zjištěno dne 23. 12. 2020 v 10:30 hod. Na základě toho mu bylo vydáno rozhodnutí o správním vhoštění ve smyslu ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobce se vzdal práva odvolání a byl mu vydán výjezdní příkaz, v němž byla stanovena lhůta k vycestování do 10-ti dnů, a to na základě rozhodnutí ze dne 23. 12. 2020, č.j. KRPJ-131383-18/ČJ-2020-160022-SV (dále jen „rozhodnutí o správním vyhoštění“).
4. Dne 4. 1. 2021 byl žalobce na dálnici D1 znovu kontrolován, přičemž se ukázalo, že z území ČR ve stanovené lhůtě nevycestoval. Při podání vysvětlení dne 4. 1. 2021 uvedl, že dne 24. 12. 2020 obdržel výjezdní příkaz na 10 dnů, který mu skončil 2. 1. 2021. Po celou dobu se zdržoval v prostoru parkoviště na D1-112 km ve směru na Prahu. Neměl žádné peníze na veřejnou dopravu či taxíka. Proto zůstal v prostoru parkoviště D1-112 km ve směru na Prahu a pokoušel se domluvit s některým řidičem kamionu, ale bezúspěšně. Dále se pokoušel kontaktovat svého strýce z Holandska, který však pro něho z důvodu opatření proti šíření Covidu-19 nemohl přijet. Kromě toho uvedl, že mu ve vycestování z území ČR a návratu do Maroka nic nebrání, ale do Maroka nechce jet, protože tam nenajde dobře placenou práci a navíc je tam velká chudoba. Nehrozí mu tam však mučení, trest smrti ani nelidské či ponižující zacházení. Byl také seznámen s programem dobrovolného návratu, ale o tento neprojevil zájem.
5. Žalovaná dovodila, že z uvedených skutečností jednoznačně plyne nebezpečí, že by žalobce mohl mařit či ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, které lze pro závažnost zjištěného protiprávního jednání považovat za jeho nezbytný důsledek. Žalobce nerespektoval lhůtu k vycestování a setrval přesto na území ČR i po jejím uplynutí. Proto žalovaná přistoupila k zajištění žalobce.
6. Předtím hodnotila využitelnost mírnějších opatření ve smyslu ustanovení § 123b zákona o pobytu cizinců s tím, že cizince nemá žádnou hlášenou platnou adresu pobytu na území ČR a od ledna 2020 tranzituje po zemích EU bez dokladů a

v úkrytu. Hranice přitom překračoval mimo hraniční přechody. Dále nerespektoval dobu stanovenou k vycestování z území ČR. Žalobce tak jednoznačně naplnil podmínky ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců.

7. K tomu žalovaná podpůrně odkázala na závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č.j. 5 Azs 20/2016-38 a k jednotlivým dílčím rovinám podrobněji rozvedla, proč nebylo možno použít alternativní opatření (hlásit místo pobytu policii, složit finanční záruku, či zdržovat se na místě určeném policií a ve stanovené době být přítomen za účelem provedení pobytové kontroly).
8. Žalovaná shledala v jednání žalobce rozpor se zájmem společnosti na dodržení podmínek pro vstup a pobyt cizinců na území ČR.
9. Doba k vycestování byla stanovena v délce trvání 60 dnů, a to s přihlédnutím doby přípravy výkonu správního vyhoštění. Zejména žalovaná zdůraznila potřebu vydání nového cestovního dokladu a k zabezpečení přepravních dokladů (letenky a průvoz cizince), jakož i přijetí cizince v domovském státě. Stanovená doba zajištění je podle žalované přiměřená. Zároveň hodnotila též uskutečnitelnost správního vyhoštění a uvedla, že neshledal překážku ani v jeho osobních a rodinných poměrech či kontaktech na území.

III. Žaloba

10. Žalobce v žalobě zejm. uvedl, že mu byl vystaven výjezdní příkaz s platností od 24. 12. 2020 do 2. 1. 2021. Žalobce však neměl k dispozici finanční prostředky a neměl, jak se dostat do Prahy, kde se nachází zastupitelský úřad Maroka. Navíc byly vánoční svátky, tudíž byly veškeré služby omezeny. Žalobce tak měl potenciálně pouhé 4 pracovní dny na obstarání náhradního dokladu a zajištění leteckého spojení zpět do vlasti.
11. Z reálného průběhu skutkového děje je patrné, že žalobce se nedokázal ve stanovené době dostat ani do Prahy. Žalobce dále odkázal na příslušná ustanovení § 50 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a čl. 7 odst. 1 tzv. návratové směrnice. Žalobce zdůraznil, že stanovení přiměřené doby k vycestování je výsledkem správního uvážení žalované, nicméně neznamená libovůli.
12. Žalovaná překročila míru správního uvážení, neboť stanovila nepřiměřeně krátkou dobu k vycestování a ignorovala prokázané okolnosti případu. Postup žalované byl nejen nepřiměřen, ale také rozporný s ustanoveními § 4 odst. 1 a 2 správního řádu, a dále mu neposkytla přiměřené poučení o jeho právech a povinnostech. Už v okamžiku stanovení lhůty k vycestování žalobce bylo zřejmé, že splnění této povinnosti je zcela nereálné.
13. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalované

14. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 15. 1. 2021 uvedla, že žalobce si byl vědom svého neoprávněného pobytu. Proti rozhodnutí o správním vyhoštění se vzdal práva na

odvolání. Žalovaná žalobce poučila o možnosti využít dobrovolného návratu a zároveň o vyrozumění zastupitelského úřadu Maroka. To však žalobce výslovně do protokolu odmítl.

15. Je zřejmé, že žalobce neměl nikdy v úmyslu kontaktovat Zastupitelský úřad Maroka v Praze. Nepochybně by postačil zpočátku telefonický kontakt. Žalobce si byl vědom lhůty k vycestování, ale její uplynutí neřešil, neboť jeho cílem bylo dostat se do Německa, kde chtěl požádat o azyl. Žalovaná podotkla, že v souběžně probíhajícím trestním řízení se žalobce ke svému protiprávnímu jednání doznal.
16. Žalobce podle názoru žalované pouze usiluje o propuštění ze zajištění, aby nemohl být realizován jeho návrat domů a on tak mohl pokračovat v nelegální cestě dále do Evropy. Tím, že žalobce nevystoupal, porušil pravidla členského státu i Evropské unie. Jeho úmysl pokračovat v nelegální cestě do Evropy byl z jeho jednání dostatečně zřejmý. Zajištění jeho osoby tak proběhlo v souladu se zákonem, a to i v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o lidských právech. Proto žalovaná s petitem žaloby nesouhlasí.

V. Posouzení věci krajským soudem

17. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) a ve smyslu § 172 odst. 5 ZPC ve věci rozhodl bez jednání, neboť žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal v posuzované věci nařízení jednání jako nezbytné.
18. Napadené rozhodnutí krajský soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného k datu vydání napadeného rozhodnutí, který je zachycen ve správním spisu žalované.
19. Ze **správního spisu** krajský soud zjistil následující skutečnosti relevantní pro posouzení věci. Z úředního záznamu ze dne 23. 12. 2020 vyplývá, že téhož dne byl žalobce zadržen na dálnici D1 na 161 km ve směru na Prahu, neboť neměl žádné doklady a hlídce sdělil, že je migrant z Maroka a chce se dostat do Německa. Při výsledku téhož dne uvedl, že je svobodný a bezdětný, přičemž v EU je kvůli práci, aby si vydělal peníze pro rodinu. Ve Španělsku žijí jeho sestry a v Nizozemí má strýce, s nímž je ve sporadickém kontaktu. Byl seznámen s programem dobrovolného návratu, o nějž nemá zájem. Zároveň žalobce nepožádal o vyrozumění zastupitelského úřadu Maroka. Následujícího dne bylo vydáno rozhodnutí ze dne 24. 12. 2020, č.j. KRPJ-131383-18/ČJ-2020-160022-SV, jímž bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a doba, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států EU a doba vycestování z území členských států EU byla stanovena na 10 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, eventuálně ode dne ukončení zajištění. V odůvodnění rozhodnutí o správním vyhoštění je uvedeno, že doba je přiměřená k tomu, aby se žalobce obstaral náležitosti k vycestování. Žalobce se po dobu běhu doby k vycestování pohyboval na svobodě.

20. Při podání vysvětlení po svém opětovném zadržení dne 4. 1. 2021 uvedl, že po celou dobu platnosti výjezdního příkazu se zdržoval v prostoru parkoviště na 112 km D1 směr na Prahu, kde se pokoušel domluvit si dopravu kamionem. Ani jeho strýc z Holandska pro něho nemohl přijet. Do Maroka se žalobce vrátit nechce, protože tam nenajde dobře placenou práci, je tam chudoba. O program dobrovolného návratu opětovně neprojevil zájem, přičemž nepožádal o vyrozumění zastupitelského úřadu.
21. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**, přičemž se řídil následujícími úvahami.
22. Krajský soud vycházel z platné a účinné právní úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců (dále také „ZPC“). Podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) ZPC platí, že policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud *b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.* Souběžně byl žalobce zajištěn též z důvodu obsaženého v ustanovení § 124 odst. 1 písm. c) ZPC, kde důvod pro zajištění spočívá v tom, že cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.
23. Podle ustanovení § 123b odst. 1 ZPC platí, že zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly. Podle ustanovení § 123b odst. 5 ZPC platí, že policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u nějž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.
24. Smyslem zavedení institutu zvláštních opatření do zákona o pobytu cizinců byla nepochybně nutnost implementace čl. 15 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (tzv. návratová směrnice). Dle citovaného ustanovení platí, že *nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o*

jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případě, že a) hrozí nebezpečí skrývání se nebo b) dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje. Jakékoliv zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění.

25. Zajištění cizince je obecně institutem ovládaným principem nezbytnosti a principem proporcionality. Zásah do osobní svobody cizince tedy musí být z hlediska zájmů chráněných zákonem o pobytu cizinců nezbytný a přiměřený situaci, v níž se cizinec nachází, jakož i účelu, za nímž je cizinec zajištěn.
26. Ve světle uvedených východisek se krajský soud zabýval žalobní argumentací, kterou lze v podstatě sdružit do jediného stěžejního žalobního bodu. Podle žalobce žalovaná překročila míru správního uvážení, neboť stanovila nepřiměřeně krátkou dobu k vycestování a ignorovala prokázané okolnosti případu. Žalobce proto objektivně nemohl vycestovat zpět do země původu, a proto bylo jeho zajištění nezákonné.
27. Krajský soud názor žalobce nesdílí, a to z následujících důvodů. V první řadě krajský soud předepisuje, že celá argumentační linie žaloby se nese primárně proti rozhodnutí o správním vyhoštění, v němž byla desetidenní doba k vycestování z území ČR a členských států EU stanovena, a návazně též proti výjezdnímu příkazu, který byl žalobci v důsledku správního vyhoštění vydán a v němž byla tato doba reflektována. Nicméně v tomto soudním řízení se krajský soud k označeným individuálním správním aktům nemůže nijak autoritativně vyjádřit, neboť tyto akty nejsou nyní předmětem přezkumu a nelze je ani vnímat jako podkladové individuální správní akty vůči napadenému rozhodnutí (srov. § 75 odst. 2 s.r.s.)
28. Soud připomíná, že proti rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce byl oprávněn podat odvolání a následně příp. žalobu ve správním soudnictví, pokud se závěry tohoto rozhodnutí (tzn. s uložení doby zákazu vstupu na území ČR a členských států EU a stanovením doby k vycestování z území) nesouhlasil. Takto však žalobce nepostupoval, tudíž se sám zbavil možnosti ochrany před efektem rozhodnutí o správním vyhoštění.
29. Napadené rozhodnutí spočívá na dvou zákonných důvodech pro zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. První z důvodů [§ 124 odst. 1 písm. b) ZPC] žalobce výslovně nezpochybnil. Krajský soud k tomu uvádí tolik, že podle jeho názoru byly důvody pro zajištění cizince podle tohoto ustanovení beze zbytku naplněny. Žalobce nedisponoval žádným cestovním dokladem a v řízení opakovaně projevil svůj úmysl dobrovolně nevycestovat zpět do Maroka a setrvat na území členských států EU. I jeho pobytová historie potvrzená samotným žalobcem svědčí o tom, že se v jeho případě jedná o ilegální migraci do EU s ekonomickou motivací za účelem obstarání lepšího výdělků. Žalobce navíc má vazby v jiných členských státech EU, tudíž zcela logicky nehodlal odjet zpět do Maroka, ale chtěl pokračovat v cestě do západní Evropy. Žalovaná v tomto ohledu vyhodnotila situaci zcela náležitě, pokud shledala naplnění pojmových znaků skutkové podstaty zajištění obsažené v § 124 odst. 1 písm. b) ZPC, což také přezkoumatelně zdůvodnila.

30. Ohledně druhé aplikované skutkové podstaty [§ 124 odst. 1 písm. c) ZPC] krajský soud uvádí následující. I zde byly z hlediska formálního znaky skutkové podstaty naplněny, neboť žalobce nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Je však pravdou, že jakkoliv byla doba k vycestování stanovena v rámci zákonných mezí upravených v ustanovení § 118 odst. 3 ZPC (rozmezí 7 až 60 dnů), již prima facie příliš neodpovídala individuálním okolnostem případu žalobce (neměl cestovní doklad, byl vyhoštěn o vánočních svátcích, absence finančních prostředků...). Přiměřenost stanovení doby k vycestování však není v tomto řízení krajský soud oprávněn autoritativně přezkoumávat, jak výše zdůvodnil.
31. Z hlediska efektu takto stanovené doby k vycestování na napadené rozhodnutí je třeba poukázat na to, že oprávnění zajistit cizince za účelem správního vyhoštění není nezbytně podmíněno uplynutím doby k vycestování; to je pouze jeden z důvodů. Navíc krajský soud dodává, že z příběhu žalobce je nade vše pochybnost patrné, že rozhodně vycestovat do země původu dobrovolně nechtěl a v tomto směru nepodnikl žádné kroky. Pokud se žalobce chtěl dostat do Prahy, nepochybně tomu tak bylo v rámci jeho plánované další cesty do sousedních členských států EU. Jakkoliv tedy krajský soud spatřuje v přiměřenosti uložené doby k vycestování žalobce značné deficity, zároveň má za to, že tyto deficity nezpůsobují žádnou vadu na zákonnosti napadeného rozhodnutí, které na důvodech označených ve výroku zcela obstojí. Námitky žalobce v tomto směru jsou ze své povahy zcela účelové.
32. Ohledně dodržení principu subsidiarity zajištění krajský soud poukazuje na závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 40, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*důvody zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, paušálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření (§ 123b téhož zákona). Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince).*“ Žalovaná z citovaného právního názoru vycházela a podrobně zdůvodnila, proč v případě žalobce užití mírnějších opatření nepřipadá v úvahu. S těmito důvody se krajský soud ztotožňuje.

VII. Závěr a náklady řízení

37. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
38. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovaná v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadovala, protože se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 1. února 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.